

Viatge a Manlleu

Joan Daniel Bezsonoff

Feia temps que volia llegir *Els castellans* de Jordi Puntí. Tenia raó. Aquest és un llibre extraordinari, entranysable, una d'aquestes obres que honren una literatura. Li manca molt poc per a ser una obra mestra, com miraré d'explicar. *Els castellans* em sembla un dels llibres més ben escrits, més sensibles que he llegit els últims anys. Consideri Josep Maria Muñoz com un dels millors editors de Catalunya. Sap acompanyar els autors, guiar-los proposant l'exploració dels camins obscurs de la memòria. Jordi Puntí va publicar a la revista *L'Avenç* un seguit d'evocacions de la seua infantesa a Manlleu, on convivia dues tribus de mainatges. Els catalans i els castellans: "Parlo dels anys setanta en una vila industrial, amb mercat els dilluns, fàbriques al costat del riu, treballadors als tres torns, diumenges de tortells i sardanes a la plaça" (p. 12). Aquesta evocació precisa, suggeridora, plena d'humor i d'una nostàlgia reprimida m'ha encantat. Puntí no vol escoltar les sirenes de la memòria. Es malfia de les intoxicacions de la nostàlgia: "Res com la nostàlgia per fer-te perdre el món de vista i convertir-te en un ploramiques." L'autor, amb un humor permanent, descriu el descobriment del món, la tirania de la sexualitat.

Quan accepta les regles del joc de la memòria, Jordi Puntí es transforma en un prosista romàntic que escriu en un català cristal·lí. "Els matins de boira i gebre, que s'alçaven amb una lentitud polar i la primera ullada de sol no arribava fins passat migdia. Les tardes d'hivern amb aquella llum pàl·lida i lletosa, com d'aquarel·la inacabada: quan el riu estava gelat, sortint de classe hi anàvem a patinar" (p. 82).

Jordi Puntí accedeix quasi a la categoria d'autors com Marcel Pagnol i Mark Twain. De tant en tant, però, la seua atenció minva i ens imposa una corrua

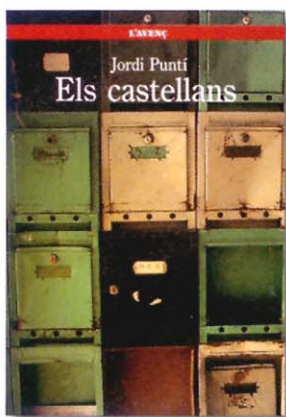
Els castellans

JORDI PUNTÍ

Editorial L'Avenç

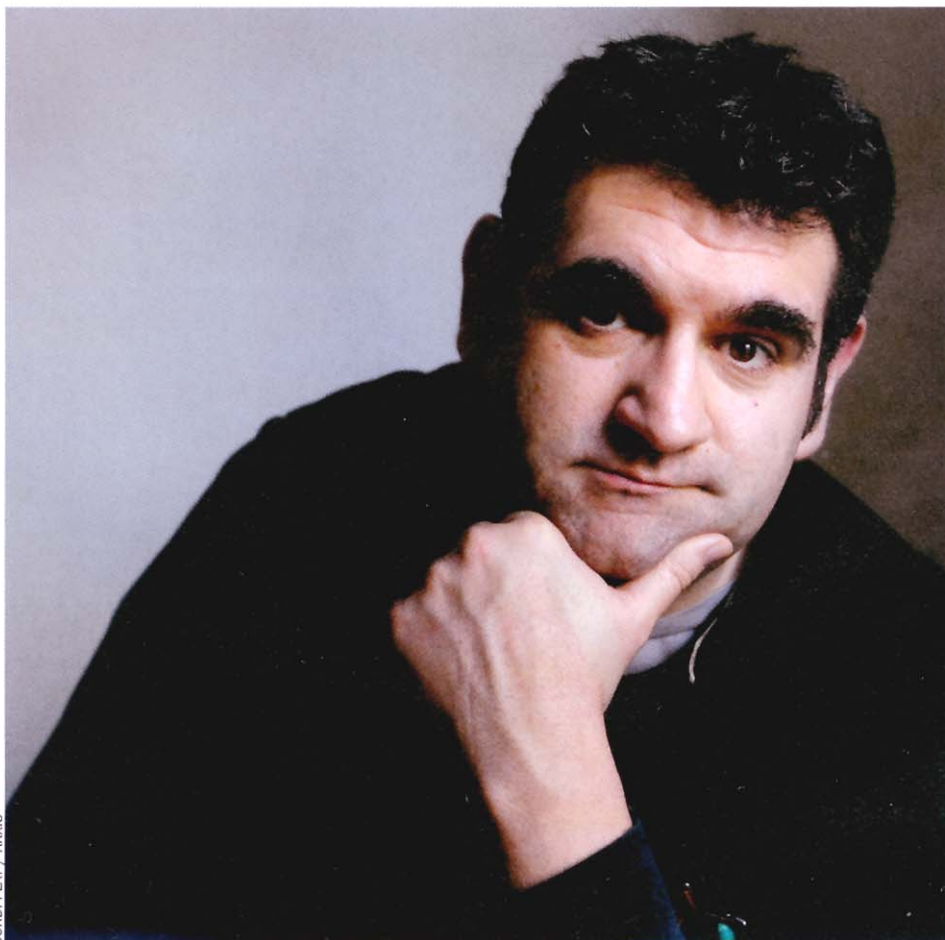
Barcelona, 2011

136 pàgines / 13 euros

de ser perfectament evitable o dues frases fetes fruïteres gens fructuoses. "En Collelldemont pesava figues perquè de bon matí havia ajudat el seu pare a munyir, però en sentir el seu nom va despertar-se de cop i va obrir uns ulls com unes taronges" (p. 54).

La inflació de les frases fetes em sembla un mal endèmic de la prosa catalana. Són pintoresques, però pesen com un greix superflu. També crec que l'últim capítol, bo i brillant, hi sobra. No m'agrada que un cuiner ens ensenyi la cuina i els estris que han servit a l'elaboració de plats exquisits. Aquestes reserves sense importància purament tècniques no m'impedeixen d'afirmar que aquest llibre serà un clàssic, una joia de la literatura catalana contemporània. Jordi Puntí ja brilla al firmament de les lletres catalanes com la lluna del jove Alfred de Musset: "C'était dans la nuit brune, / Sur le clocher jauni, / La lune / Comme un point sur un i." Un punt en una i? Puntí...

JORDI PLAY / ARXIU

Jordi Puntí